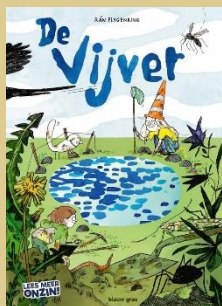

Inspiratiefiche

door Geertje Bluekens

De vijver

Auteur en illustrator: Rán Flygenring

Vertaler: Laura Molenaar

Uitgever: Blauw Gras

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Rán Flygenring (1987) is een van de bekendste IJslandse kinderboekenmakers. Je spreekt haar naam uit zoals brown maar dan zonder 'b' en met een rollende 'r'. Haar werk valt op door de veelheid aan visuele vertelvormen. In elk boek verwerkt ze de natuur en natuurelementen. Haar boeken werden al verschillende keren bekroond. De jury prijst haar eigennuttige en levendige illustratiestijl. De graphic novel *De vijver* is het eerste boek dat naar het Nederlands is vertaald.

Korte inhoud

Fífa en haar vriend Spói ontdekken een kuil in de gemeenschappelijke tuin. Nieuwsgierig als ze zijn, willen ze ontdekken waar die kuil vandaan komt. Is het een landingsplaats voor aliens? Of een vingerafdruk van een reus? Fífa en Spói ontdekken dat de kuil eigenlijk een vijver is. Na een dag zwoegen kunnen zij en de andere bewoners opnieuw van de vijver genieten. Alleen: wie is eigenlijk de baas van de vijver? Wie mag bepalen wat er mag én kan in de buurt van de vijver? Fífa en Spói? Of toch Fífa alleen?

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

- **Toon de juryleden de cover van het boek**

- Wat zie je op de cover? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Wat is de titel van het boek? Wie heeft het boek geschreven? (De vijver – Rán Flygenring)
- Wat is er volgens jou belangrijk in dit boek? Wat maakt dat je dit denkt? (laat de juryleden vrij vertellen.) Antwoordt geen enkel jurylid dat het 'de vijver' belangrijk zou kunnen zijn, stel eventueel bijvragen of verduidelijk je gedachtegang: 'Ik dacht dat de vijver misschien belangrijk zou kunnen zijn, want die komt in de titel en in de illustratie voor. Ik merk dat de auteur iets slims heeft bedacht om 'de vijver' te laten opvallen. Wie ziet dit ook? Wat zie je? (kleurgebruik – blauw)
- We vermoedden al dat de vijver een belangrijke rol gaat spelen. Wat gaat er volgens jou gebeuren in dit verhaal?

- **Oriëntatie op het boek (inhoud – afbeeldingen)**

- Wie heeft er al eens een echte vijver gezien? Waar? (tuin, park, bos...) Hoe ziet die eruit?
- Wie heeft er een tuin? Wie heeft er een gedeelde tuin? Wie heeft er een park in de buurt? (praat met de juryleden over verschillende soorten tuinen bv. een schooltuin, eigen tuin, tuin bij een appartementsgebouw, gedeelde tuin met burens, park...)
- Hoe ziet jouw tuin eruit? Wat doe je allemaal in jouw tuin? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Zou je het leuk vinden om een tuin te delen? Wat zijn de voor- en nadelen? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Wie beslist wat er in de tuin gebeurt? Wie heeft inspraak? Weet je hoe die inspraak geregeld wordt? Zijn er bepaalde regels en afspraken in de tuin? Hoe weet je wat je wel en niet mag doen? Wie bepaalt die regels? Waarom zouden er regels zijn? (laat de juryleden vrij vertellen)

2

TIJDENS HET LEZEN

Mogelijke vragen die je kan stellen tijdens het lezen:

- Lees t.e.m. 'In de zomer hangt iedereen graag rond in de tuin.'
 - Wie vertelt het verhaal? (het meisje dat je ziet op de eerste pagina)
 - Wie zou Spói zijn? (misschien de bellenblazende jongen want hij ligt naast het meisje?)
- Lees verder t.e.m. 'Dan bouwen we iglo kastelen en spelen we sneeuwvoetbal en maken we...'
 - Wat heb je de kinderen op de vorige bladzijden allemaal al zien doen in de tuin? (laat de juryleden vrij vertellen en verwijst naar de eigen tuinervaringen die eerder aan bod kwamen)
- Lees verder t.e.m. 'Een kuil!'
 - Wat is een kuil? (grote of kleine put in de grond waar je in kan stappen of iets in kan leggen)
 - Wie heeft er al eens een kuil gegraven? Waar? Wat gebeurde er? (Deel ervaringen over kuilen bv. een kuil op het strand om een zandkasteel te bouwen, de kuil liep vol water of de hond die een kuil graaft...)

- Waarom zou er een kuil in de tuin van Fífa en Spóí zijn? (laat de juryleden fantaseren en nodig ze uit om samen te kijken op de volgende bladzijde)
- Rán Flygenring illustreert met potlood, krijt, fijne inktpen en verf. Waar zie je dit? (bv. p.2)
- Lees verder t.e.m. 'We blijven maar aan die kuil denken.'
- Wat denk jij dat het is? Heb je nog andere ideeën?
- Wat zou jij doen als je het te weten wil komen? (alle antwoorden zijn goed) Zullen we eens kijken hoe Fífa en Spóí informatie over de kuil willen verzamelen?
- Lees verder t.e.m. 'Natuurlijk!'
- Op welke manieren zeggen mensen dat ze niets over de kuil weten? (schouders ophalen, 'ik heb geen flauw benul', 'ik ben nergens van op de hoogte', ik weet van toeten noch blazen', de deur dichtgooien, Joost mag het weten')
- Betekenen al deze uitdrukkingen hetzelfde? Welke vind jij het duidelijkst/grappigst? Ken je nog andere uitdrukkingen of gebaren om te zeggen dat je het niet weet? (bv. het hoofd schudden, 'ik heb geen flauw benul'...)
- De auteur tekende iedereen in aparte vakjes. Waaraan doet je dat denken? (strip)
- Waarom zou ze dat hebben gedaan? (het lijkt een beetje op een film, de auteur laat zien dat alle mensen een eigen leven leiden...)
- Welk idee heeft de vader van Fífa? (een schep nemen en kijken wat er te vinden is)
- Welk materiaal zou jij allemaal meenemen? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Lees verder t.e.m. 'We verzamelen alle gereedschappen en materialen die ons kunnen helpen bij de klus.'
- Welke materialen lijken jou handig? Wat zou je ermee doen? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Wat denk je dat ze allemaal gaan vinden? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Lees verder t.e.m. 'Mij lijkt het een betonnen vijverbodem.'
- We zagen al kenmerken van een strip in dit boek. Welke kenmerken zie je op deze bladzijde? (spreekballonnen, korte stukken tekst, geen aparte vakjes maar toch komen tekeningen terug en lijkt het wat op een film...)
- Hadden jullie verwacht dat Fífa en Spóí dit zouden vinden? (vergelijk met vorige antwoorden)
- Wat zou dit saai betonnen gat kunnen zijn? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Lees verder t.e.m. 'Wij moeten wel de gelukkigste kinderen ter wereld zijn.'
- Zou jij blij zijn als je een vijver in de achtertuin vindt? Hoe zou jij je voelen? Wat zou jij doen?
- Lees verder t.e.m. 'Onze vijver. Hij is geweldig.'
- Wat denk je dat er nu gaat gebeuren? Wat vinden de burens van de vijver ervan?
- Lees verder t.e.m. 'Maar het geluk is van korte duur.'
- Wat wil dit zeggen? (je bent maar even blij bv. je bouwt een blokkentoren, maar die valt snel om)
- Waarom staat er 'het geluk is van korte duur'? (er komen heel veel mensen en de vijver is niet meer van Fífa en Spóí alleen)
- Lees verder t.e.m. 'Ze verpesten alles.'
- Wat vind je van wat er gebeurt? Wat herken je? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Stel dat jij Fífa of Spóí bent. Wat zou jij doen? (laat de juryleden vrij vertellen)
- Lees verder t.e.m. 'Veel mensen en dieren moeten wegwezen.'
- Wat vind je van de regels? Zijn ze terecht?
- Wie heeft de regels opgesteld? Gaat iedereen ermee akkoord? Wie wel/niet? Hoe merk je dat? (niet iedereen gaat akkoord, Spóí staat bedremmeld te kijken, mensen en dieren druipen beteuterd of boos af)

- Vind je dat de regels op een goede manier zijn opgesteld? Indien neen, hoe zou het volgens jou beter kunnen? (laat de juryleden vertellen en op elkaar reageren)
- Lees verder t.e.m. 'Kunnen we niet eventjes open, tussen twee en vier ofzo?'
 - Hoe ziet de vijver er nu uit? (saai)
 - Gaat Spói akkoord? Hoe merk je dat? (aan zijn gezichtsuitdrukking en aan wat hij zegt)
- Lees verder t.e.m. 'Maar dit is het beste voor de vijver.'
 - Hoe zou Spói zich voelen als hij moet vertrekken? Zou jij het eerlijk vinden als je wordt weggestuurd? Hoe zou Fífa zich nu voelen? Denk je dat de dieren blij zijn?
 - Wie heeft er nu geen stem meer? (Spói, dieren, andere mensen). Vind je het een goed idee dat Fífa nu alles mag bepalen?
 - Wat zijn de voordelen van één baas? Mogelijke bijvragen kunnen zijn: Duurt het dan langer of minder lang voor er een beslissing wordt genomen, waarom/wanneer vind je dat goed/niet goed... (bv. een scheidsrechter tijdens een spel, een kapitein op een schip, de leerkracht in een noodsituatie...)
 - Wat zijn de nadelen van één baas? Mogelijke bijvragen: Wat gebeurt er als de baas een fout maakt, wat als de baas niet naar anderen luistert, is iedereen even belangrijk...
 - Stel dat er één kind alle spelletjes bepaalt: Hoe voelt dat voor de baas, hoe voelt dat voor de anderen, zou iedereen blij zijn, wat als iemand een ander spel wil spelen?
 - Zouden er ook andere oplossingen zijn? Mogelijke bijvragen: Moet er echt maar één baas zijn, hoe zouden de kinderen ook kunnen beslissen, kunnen ze om beurt beslissen, kunnen ze eerst naar elkaar luisteren...)
- Lees verder t.e.m. 'Je bent gewoon hier, in onze tuin, antwoorden de vogels. De juryleden vertellen zelf wat ze zien op de tekstloze pagina's.
 - De vogels zeggen 'je bent gewoon hier in onze tuin'. Waarom zeggen ze dat? Wat denk je dat Fífa van hun zin vindt? (Misschien vinden de vogels het nog steeds ook hun tuin, maar misschien vindt Fífa het wel enkel haar tuin. Zou ze er nu anders over denken omdat de vogels haar redden?)
- Lees verder tot het einde
 - Wat zou Fífa bedoelen met 'Huh, wat is hier nou gebeurd?' Weten jullie wat er is gebeurd? Zullen we eens terugbladeren en kijken of we iets ontdekken? (het beeld verandert doorheen het verhaal. Kijk met de kinderen: wanneer is het er, wanneer verandert de houding, wanneer is het weg en waar is het naartoe, waarom zou dat zijn...) Hoe komt het dat Fífa dit niet heeft opgemerkt? (bv. te druk bezig met zichzelf en met haar macht?)
 - Wat denk je dat ze nog verder willen onderzoeken? Wat zou jij willen onderzoeken?
 - Vind jij dit een gewone tuin of niet? Waarom wel/niet?

3

NA HET LEZEN

Verhaal

- Wat is er allemaal gebeurd in dit verhaal? (reconstrueer het verhaal met de juryleden)
- Klopt dit met de voorspellingen die we voor het lezen maakten?
- We dachten al na over macht en onmacht, over de baas zijn of net niet. Vind je dat de vijver van iemand is? Wie heeft er voordeel bij dat Fífa de baas is? Wie heeft er nadeel bij? (denk ook aan de dieren en planten), kan iets goed zijn voor de natuur maar niet voor de

mensen, zijn regels altijd eerlijk? Mag je iemand wegsturen als je denkt dat dat beter is, moeten er leiders zijn, wanneer is iemand een goede leider, kan je goed zorgen voor iets of iemand als je nooit naar iemand anders luistert...

Zet twee stoelen in de ruimte en leg de juryleden verschillende situaties voor. Vinden ze dat één iemand moet beslissen in deze situatie, dan gaan ze bij stoel 1 staan. Is samen beslissen beter, dan gaan ze bij stoel 2 staan. Ze zullen ontdekken dat er niet één goed antwoord is. Soms is het handig als één persoon beslist, maar vaak is het belangrijker dat iedereen mag meedenken. Mogelijke situaties: er ligt afval in de vijver, vogels hebben meer beschutting nodig om rustig te broeden, een vader wil een hekje om de vijver zodat zijn peuter er niet in kan vallen...

→ Wat vind je van de titel? Past die bij het boek? Welke titel zou jij aan dit boek geven?

Illustraties

Materiaal

- post-its

- Weet je nog welke materialen Rán Flygenring gebruikt? (inktpen, potlood, krijt, verf)
- Welke kleuren komen vaak voor? (natuurlijke tinten zoals groen, bruin, blauw)

Rán Flygenring maakt expressieve illustraties. Er zit veel beweging in bv. op de cover de houding van de jongen, de vogel die wegvliegt ...

- Waar zie jij veel beweging? Laat de juryleden per twee door het boek bladeren en met een post-it aanduiden waar ze veel expressie zien.
- Rán Flygenring speelt met de schaal bv. op de cover wordt een klein insect ongeveer even groot getekend als een vogel of de kinderen. Laat de juryleden per twee door het boek bladeren en met een post-it aanduiden waar ze dit nog ontdekken.
- Wat vind je van de keuze van Rán Flygenring om stripelementen te verwerken? Past dit bij het verhaal? Lees jij dit graag? Waarom wel/niet?

Evaluatie

Aan de hand van een aantal vragen bespreken de juryleden hun eigen beleving.

- Dit boek gaat over twee kinderen die een vijver ontdekken, maar laat je ook nadenken over macht en onmacht en de baas spelen. Vind je dat Rán Flygenring erin is geslaagd om beide thema's in het boek te verwerken? Vertel eens.
- Het boek won in IJsland alle belangrijke prijzen voor kinder- en jeugdliteratuur. Ook in Vlaanderen zit dit boek in de Leesjury. Vind je dit terecht of niet? Vertel eens.
- Wat vind jij van het boek? Waarom zou jij het aanraden, waarom niet?

Creatieve verwerking

Materiaal

- stevig papier voor figuur stokpop
- stokje
- kleurpotloden, stiften of wasco's
- grote flap waar een vijver op staat getekend

Het parlement van de vijver

Elk jurylid kiest een bewoner die in of rond de vijver woont bv. kikker, reiger, eend, vis, libel, slak, boom, kind van zes jaar, opa... Ze tekenen die bewoner en maken er een stokpop van. Zijn hun tekeningen ook expressief en met veel beweging? Daarna houden ze een vergadering aan de hand van een situatie bv. er komen veel mensen picknicken. De kinderen spreken vanuit hun dier: 'ik ben de kikker, ik wil graag rust' of 'ik ben de eend en wil geen afval' of 'ik ben een kind van zes en wil een springplank'...

Bouw de ideale vijver

De juryleden krijgen een groot vel papier met een lege vijver in het midden. Ze beslissen samen: welke dieren wonen er, mogen er mensen komen, welke regels gelden er, wie beslist als er ruzie is, hoe zorgen we ervoor dat iedereen zich goed voelt... Ze tekenen in groep de vijver, de dieren, de mensen en bedenken regels. Ga het gesprek aan:

- Waarom hebben jullie deze regel gekozen? Is die eerlijk voor iedereen? Wat als iemand zich niet aan de regel houdt?
- Had iedereen inspraak in de samenwerking? Hoe hebben jullie daarvoor gezorgd?

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Alle kippen verzamelen! / Laurent Cardon (Parade, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/alle-kippen-verzamelen-een-kakelbont-verhaal>
- Genoeg gebruld / Günther Jakobs (De Vier Windstreken, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/genoeg-gebruld>
- Democratie / Philip Bunting (De Fontein, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/democratie>

Andere boeken van Rán Flygenring vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20R%C3%A1n%20Flygenring>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <http://ranflygenring.com>
- <https://www.uitgeverijblauwgras.nl/makers/ran-flygenring>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – lezen – tekstbegrip -1.1.8: De leerlingen kunnen beoordelen of de titel bij de tekst past.
- Nederlands – mondeling taalgebruik -1.3.9: De leerlingen kunnen ideeën, gedachten en verworven inzichten samenhangend formuleren.
- Nederlands – literatuur - 1.5.7: De leerlingen kunnen verbanden leggen tussen elementen uit de tekst en emoties en gedachten tijdens het lezen.
- Geschiedenis - reflectie en dialoog over verleden en geschiedenis – burgerschap - 5.3.2: De leerlingen kennen de volgende begrippen met betrekking tot de principes van de democratische rechtsstaat: verkiezingen, vertegenwoordiging, **macht**, rechten, plichten, **regels**, **afspraken**, gelijkheid.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Geertje Bluekens, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye